

Приклад

Знайти рівняння прямої, що проходить через точки $A(1, 2)$ і $B(3, 4)$.

Знайти рівняння прямої, що проходить через точки $A(1, 2)$ і $B(3, 4)$.

Розв'язання

Застосовуючи записану вище формулу, одержуємо:

$$y - 2 = \frac{4 - 2}{3 - 1}(x - 1)$$

Знайти рівняння прямої, що проходить через точки $A(1, 2)$ і $B(3, 4)$.

Розв'язання

Застосовуючи записану вище формулу, одержуємо:

$$y - 2 = \frac{4 - 2}{3 - 1}(x - 1)$$

$$y - 2 = x - 1$$

Знайти рівняння прямої, що проходить через точки $A(1, 2)$ і $B(3, 4)$.

Розв'язання

Застосовуючи записану вище формулу, одержуємо:

$$y - 2 = \frac{4 - 2}{3 - 1}(x - 1)$$

$$y - 2 = x - 1$$

$$x - y + 1 = 0$$

Рівняння прямої за точкою і кутовим коефіцієнтом

Якщо загальне рівняння прямої $Ax + By + C = 0$ привести до виду:

$$y = -\frac{A}{B}x - \frac{C}{B}$$

і позначити $-\frac{A}{B} = k$; $-\frac{C}{B} = b$; тобто $y = kx + b$, то отримане рівняння називається **рівнянням прямої з кутовим коефіцієнтом k** .

Рівняння прямої за точкою і напрямком вектора

За аналогією з пунктом, що розглядає рівняння прямої через вектор нормалі можна ввести завдання прямої через точку і напрямний вектор прямої.

Означення. Кожний ненульовий вектор $\vec{u} = (\alpha_1, \alpha_2)$, компоненти якого задовольняють умові $A\alpha_1 + B\alpha_2 = 0$ називається напрямним вектором прямої $Ax + By + C = 0$.

Приклад

Знайти рівняння прямої з напрямним вектором $\vec{u} = (1; -1)$, що проходить через точку $A(1; 2)$.

Рівняння шуканої прямої будемо шукати у вигляді: $Ax + By + C = 0$.

Відповідно до визначення, коефіцієнти повинні задовольняти умовам:

$1 \cdot A + (-1) \cdot B = 0$, тобто $A = B$.

Тоді рівняння прямої має вигляд: $Ax + Ay + C = 0$, або $x + y + C/A = 0$. При $x = 1$, $y = 2$ одержуємо $C/A = -3$, тобто шукане рівняння:

$$x + y - 3 = 0$$

Рівняння прямої у відрізках

Якщо в загальному рівнянні прямої $Ax + By + C = 0$, $C \neq 0$, то, розділивши на

$-C$, одержимо: $-\frac{A}{C}x - \frac{B}{C}y = 1$ або

$\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1$, де

$$a = -\frac{C}{A}; \quad b = -\frac{C}{B}$$

Геометричний зміст коефіцієнтів у тім, що коефіцієнт a є координатою точки перетину прямої з віссю Ox , а b – координатою точки перетину прямої з віссю Oy .

Приклад. Задано загальне рівняння прямої $x - y + 1 = 0$. Знайти рівняння цієї прямої у відрізках.

$$C = 1, \quad -\frac{x}{1} + \frac{y}{1} = 1, \quad a = -1, \quad b = 1.$$

Нормальне рівняння прямої

Якщо обидві частини рівняння $Ax + By + C = 0$ розділити на число $\mu = \pm \frac{1}{\sqrt{A^2 + B^2}}$, що називається **нормуючим множником**, то одержимо $x \cos \varphi + y \sin \varphi - p = 0$ – **нормальне рівняння прямої**.

Знак $\pm$ нормуючого множника треба вибирати так, щоб $\mu C < 0$.

p – довжина перпендикуляра, опущеного з початку координат на пряму, а φ – кут, утворений цим перпендикуляром з позитивним напрямком осі Ox .

Приклад

Дано загальне рівняння прямої $12x - 5y - 65 = 0$. Потрібно написати різні типи рівнянь цієї прямої.

рівняння цієї прямої у відрізках: $\frac{12}{65}x - \frac{5}{65}y = 1$, $\frac{x}{(65/12)} + \frac{y}{(-13)} = 1$.

рівняння цієї прямої з кутовим коефіцієнтом: (ділимо на 5)

$$y = \frac{12}{5}x - \frac{65}{5} = \frac{12}{5}x - 13.$$

нормальне рівняння прямої:

$$\mu = \frac{1}{\sqrt{12^2 + (-5)^2}} = \frac{1}{13}; \Rightarrow \frac{12}{13}x - \frac{5}{13}y - 5 = 0; \cos \varphi = 12/13; \sin \varphi = -5/13;$$

$p = 5$.

Слід відзначити, що не кожену пряму можна представити рівнянням у відрізках, наприклад, прямі, паралельні осям або такі, що проходять через початок координат.

Приклад

Пряма відтинає на координатних осях рівні позитивні відрізки. Скласти рівняння прямої, якщо площа трикутника, утвореного цими відрізками дорівнює 8дм^2 .

Рівняння прямої має вигляд: $\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1$, $a = b$; $a \cdot b/2 = 8$; $a = 4$; -4 .

$a = -4$ не підходить за умовою задачі.

Разом: $\frac{x}{4} + \frac{y}{4} = 1$ або $x + y - 4 = 0$.

Приклад

Скласти рівняння прямої, що проходить через точку $A(-2, -3)$ і початок координат.

Рівняння прямої має вигляд: $\frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1}$, де $x_1 = y_1 = 0$; $x_2 = -2$; $y_2 = -3$.

$$\frac{x - 0}{-2 - 0} = \frac{y - 0}{-3 - 0}; \quad \frac{x}{-2} = \frac{y}{-3}; \quad 3x - 2y = 0.$$

Кут між прямими на площині

Твердження. Якщо задані дві прямі $y = k_1x + b_1$, $y = k_2x + b_2$, то гострий кут між цими прямими буде визначатися як

$$\operatorname{tg} \alpha = \left| \frac{k_2 - k_1}{1 + k_1 k_2} \right|.$$

Дві прямі паралельні, якщо $k_1 = k_2$.

Дві прямі перпендикулярні, якщо $k_1 = -1/k_2$.

Теорема. Прямі $Ax + By + C = 0$ і $A_1x + B_1y + C_1 = 0$ паралельні, коли пропорційні коефіцієнти $A_1 = \lambda A$, $B_1 = \lambda B$. Якщо ще і $C_1 = \lambda C$, то прямі збігаються.

Координати точки перетину двох прямих є розв'язками системи двох рівнянь.

Рівняння прямої, що проходить через дану точку перпендикулярно до даної прямої

Твердження. Пряма, що проходить через точку $M_1(x_1, y_1)$ і перпендикулярна до прямої $y = kx + b$, представляється рівнянням:

$$y - y_1 = -\frac{1}{k}(x - x_1)$$

Відстань від точки до прямої

Теорема. Якщо задано точку $M(x_0, y_0)$, то відстань до прямої $Ax + By + C = 0$ визначається так:

$$d = \frac{|Ax_0 + By_0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}.$$

Нехай точка $M_1(x_1, y_1)$ – основа перпендикуляра, опущеного із точки M на задану пряму. Тоді відстань між точками M і M_1 :

$$d = \sqrt{(x_1 - x_0)^2 + (y_1 - y_0)^2} \quad (1)$$

Координати x_1 і y_1 можуть бути знайдені як розв'язки системи рівнянь:

$$\begin{cases} Ax + By + C = 0 \\ A(y - y_0) - B(x - x_0) = 0 \end{cases}$$

Друге рівняння системи – це рівняння прямої, що проходить через задану точку M_0 перпендикулярно заданій прямій.

Якщо перетворити перше рівняння системи до виду:

$$A(x - x_0) + B(y - y_0) + Ax_0 + By_0 + C = 0,$$

Доведення

Якщо перетворити перше рівняння системи до виду:

$$A(x - x_0) + B(y - y_0) + Ax_0 + By_0 + C = 0,$$

то, розв'язуючи, одержимо:

$$\begin{aligned}x - x_0 &= -\frac{A}{A^2 + B^2}(Ax_0 + By_0 + C), \\y - y_0 &= -\frac{B}{A^2 + B^2}(Ax_0 + By_0 + C)\end{aligned}$$

Підставляючи ці вирази до рівняння (1), знаходимо:

$$d = \frac{|Ax_0 + By_0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}.$$

Доведення

Якщо перетворити перше рівняння системи до виду:

$$A(x - x_0) + B(y - y_0) + Ax_0 + By_0 + C = 0,$$

то, розв'язуючи, одержимо:

$$\begin{aligned}x - x_0 &= -\frac{A}{A^2 + B^2}(Ax_0 + By_0 + C), \\y - y_0 &= -\frac{B}{A^2 + B^2}(Ax_0 + By_0 + C)\end{aligned}$$

Підставляючи ці вирази до рівняння (1), знаходимо:

$$d = \frac{|Ax_0 + By_0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}.$$

Теорему доведено.

Визначити кут між прямими: $y = -3x + 7$; $y = 2x + 1$.

$$k_1 = -3; k_2 = 2, \operatorname{tg} \varphi = \left| \frac{2 - (-3)}{1 + (-3)2} \right| = 1; \varphi = \pi/4.$$

Показати, що прямі $3x - 5y + 7 = 0$ і $10x + 6y - 3 = 0$ перпендикулярні.

Розв'язання

Знаходимо: $k_1 = 3/5$, $k_2 = -5/3$, $k_1 k_2 = -1$, отже, прямі перпендикулярні.

Приклад

Дано вершини трикутника $A(0; 1)$, $B(6; 5)$, $C(12; -1)$. Знайти рівняння висоти, проведеної з вершини C .

Розв'язання

Знаходимо рівняння сторони AB : $\frac{x - 0}{6 - 0} = \frac{y - 1}{5 - 1}$; $\frac{x}{6} = \frac{y - 1}{4}$; $4x = 6y - 6$;

$$2x - 3y + 3 = 0; y = \frac{2}{3}x + 1.$$

Приклад

Дано вершини трикутника $A(0; 1)$, $B(6; 5)$, $C(12; -1)$. Знайти рівняння висоти, проведеної з вершини C .

Розв'язання

Знаходимо рівняння сторони AB : $\frac{x - 0}{6 - 0} = \frac{y - 1}{5 - 1}$; $\frac{x}{6} = \frac{y - 1}{4}$; $4x = 6y - 6$;

$$2x - 3y + 3 = 0; y = \frac{2}{3}x + 1.$$

Шукане рівняння висоти має вигляд: $Ax + By + C = 0$ або $y = kx + b$.

Приклад

Дано вершини трикутника $A(0; 1)$, $B(6; 5)$, $C(12; -1)$. Знайти рівняння висоти, проведеної з вершини C .

Розв'язання

Знаходимо рівняння сторони AB : $\frac{x - 0}{6 - 0} = \frac{y - 1}{5 - 1}$; $\frac{x}{6} = \frac{y - 1}{4}$; $4x = 6y - 6$;

$$2x - 3y + 3 = 0; y = \frac{2}{3}x + 1.$$

Шукане рівняння висоти має вигляд: $Ax + By + C = 0$ або $y = kx + b$.

$k = -\frac{3}{2}$. Тоді $y = -\frac{3}{2}x + b$. Оскільки висота проходить через точку C , то її

координати задовольняють даному рівнянню: $-1 = -\frac{3}{2}12 + b$, звідки $b = 17$.

Разом: $y = -\frac{3}{2}x + 17$. Множачи обидві частини цієї рівності на 2, отримуємо остаточну відповідь.

Приклад

Дано вершини трикутника $A(0; 1)$, $B(6; 5)$, $C(12; -1)$. Знайти рівняння висоти, проведеної з вершини C .

Розв'язання

Знаходимо рівняння сторони AB : $\frac{x - 0}{6 - 0} = \frac{y - 1}{5 - 1}$; $\frac{x}{6} = \frac{y - 1}{4}$; $4x = 6y - 6$;

$$2x - 3y + 3 = 0; y = \frac{2}{3}x + 1.$$

Шукане рівняння висоти має вигляд: $Ax + By + C = 0$ або $y = kx + b$.

$k = -\frac{3}{2}$. Тоді $y = -\frac{3}{2}x + b$. Оскільки висота проходить через точку C , то її

координати задовольняють даному рівнянню: $-1 = -\frac{3}{2}12 + b$, звідки $b = 17$.

Разом: $y = -\frac{3}{2}x + 17$. Множачи обидві частини цієї рівності на 2, отримуємо остаточну відповідь.

Відповідь: $3x + 2y - 34 = 0$.

Криві другого порядку

Загальна форма запису рівняння кривої другого порядку

$$Ax^2 + Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F = 0$$

Загальна форма запису рівняння кривої другого порядку

$$Ax^2 + Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F = 0$$

Перепозначення:

$$A = a_{11}, B = 2a_{12}, C = a_{22}, D = 2a_{13}, E = 2a_{23}, F = a_{33}$$

Загальна форма запису рівняння кривої другого порядку

$$Ax^2 + Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F = 0$$

Перепозначення:

$$A = a_{11}, B = 2a_{12}, C = a_{22}, D = 2a_{13}, E = 2a_{23}, F = a_{33}$$

Інша загальна форма рівняння:

$$a_{11}x^2 + 2a_{12}xy + a_{22}y^2 + 2a_{13}x + 2a_{23}y + a_{33} = 0. \quad (2)$$

Загальна форма запису рівняння кривої другого порядку

$$Ax^2 + Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F = 0$$

Перепозначення:

$$A = a_{11}, B = 2a_{12}, C = a_{22}, D = 2a_{13}, E = 2a_{23}, F = a_{33}$$

Інша загальна форма рівняння:

$$a_{11}x^2 + 2a_{12}xy + a_{22}y^2 + 2a_{13}x + 2a_{23}y + a_{33} = 0. \quad (2)$$

Якщо a_{11} , a_{12} і a_{22} не дорівнюють нулю одночасно, будемо називати саме (2) загальним рівнянням кривої другого порядку.

Загальна форма запису рівняння кривої другого порядку

$$Ax^2 + Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F = 0$$

Перепозначення:

$$A = a_{11}, B = 2a_{12}, C = a_{22}, D = 2a_{13}, E = 2a_{23}, F = a_{33}$$

Інша загальна форма рівняння:

$$a_{11}x^2 + 2a_{12}xy + a_{22}y^2 + 2a_{13}x + 2a_{23}y + a_{33} = 0. \quad (2)$$

Якщо a_{11} , a_{12} і a_{22} не дорівнюють нулю одночасно, будемо називати саме (2) загальним рівнянням кривої другого порядку.

Перші три доданки у лівій частині рівняння (2) називаються *квадратичною формою* відносно змінних x та y .

Класифікація кривих другого порядку

Перетворення обертання відносно початку координат:

$$\begin{cases} x = x' \cos \varphi - y' \sin \varphi; \\ y = x' \sin \varphi + y' \cos \varphi; \end{cases} \quad (3)$$

Класифікація кривих другого порядку

Перетворення обертання відносно початку координат:

$$\begin{cases} x = x' \cos \varphi - y' \sin \varphi; \\ y = x' \sin \varphi + y' \cos \varphi; \end{cases} \quad (3)$$

Перетворення перенесення початку координат:

$$\begin{cases} x = \bar{x} + x_0; \\ y = \bar{y} + y_0; \end{cases} \quad (4)$$

де кут φ , x_0 та y_0 є параметрами перетворень.

Класифікація кривих другого порядку

Підставивши (3) до (2) і прирівнявши коефіцієнт при $x'y'$ до нуля, отримаємо відому з теорії головних напружень у опорі матеріалів та теорії головних моментів інерції у теоретичній механіці формулу:

$$\operatorname{tg} 2\varphi = \frac{2a_{12}}{a_{22} - a_{11}}. \quad (5)$$

Після повороту на кут, що визначається рівнянням (5), нові коефіцієнти при x'^2 та y'^2 можна отримати за відомими формулами:

$$\begin{aligned} a'_{11} &= \frac{1}{2} \left[(a_{11} + a_{22}) - \operatorname{sign}(a_{22} - a_{11}) \sqrt{D} \right]; \\ a'_{22} &= \frac{1}{2} \left[(a_{11} + a_{22}) + \operatorname{sign}(a_{22} - a_{11}) \sqrt{D} \right]; \\ D &= (a_{22} - a_{11})^2 + 4a_{12}^2, \end{aligned} \quad (6)$$

де через sign позначено функцію знаку виразу у дужках (дорівнює -1 , якщо вираз від'ємний, 1 , якщо додатний, і 0 , якщо дорівнює нулеві).

Класифікація кривих другого порядку

Остаточне спрощення загального рівняння виконується за допомогою виокремлення у ньому повних квадратів і вибору відповідних параметрів перетворення (4) з метою отримання рівняння, у якому б не було доданків з $\bar{x}$ та $\bar{y}$ у перших степенях.

Класифікація кривих другого порядку

Загалом, оскільки, очевидно, перетворення (4) не змінить значень коефіцієнтів при квадратах x та y , класифікацію кривих другого порядку можна виконати за цими коефіцієнтами. Можливі такі випадки:

1. Коефіцієнти a'_{11} і a'_{22} мають однакові знаки.
2. Коефіцієнти a'_{11} і a'_{22} мають різні знаки.
3. Один з коефіцієнтів a'_{11} чи a'_{22} дорівнює нулеві.

Класифікація кривих другого порядку

Загалом, оскільки, очевидно, перетворення (4) не змінить значень коефіцієнтів при квадратах x та y , класифікацію кривих другого порядку можна виконати за цими коефіцієнтами. Можливі такі випадки:

1. Коефіцієнти a'_{11} і a'_{22} мають однакові знаки.
2. Коефіцієнти a'_{11} і a'_{22} мають різні знаки.
3. Один з коефіцієнтів a'_{11} чи a'_{22} дорівнює нулеві.

У першому з випадків криву називають *еліпсом*, у другому — *гіперболою*, у третьому — *параболою*.

Якщо a'_{11} і a'_{22} мають однакові знаки і перетворене рівняння задовольняється хоча б для декількох точок площини, це перетворене рівняння, $a'_{11}\bar{x}^2 + a'_{22}\bar{y}^2 + a'_{33} = 0$, можна звести до такого вигляду:

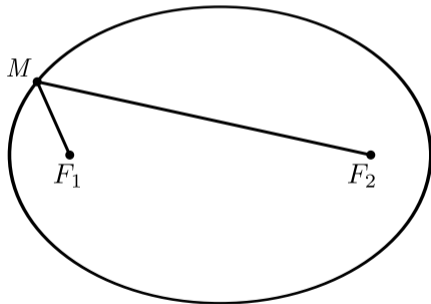
$$\frac{\bar{x}^2}{a^2} + \frac{\bar{y}^2}{b^2} = 1. \quad (7)$$

Рівняння (7) називають *канонічним рівнянням еліпса*.

Класичне означення

Еліпсом називається геометричне місце точок, сума відстаней від яких до двох заданих точок (які ми називатимемо *фокусами еліпса*) є величиною сталою.

$$MF_1 + MF_2 = \text{const}$$

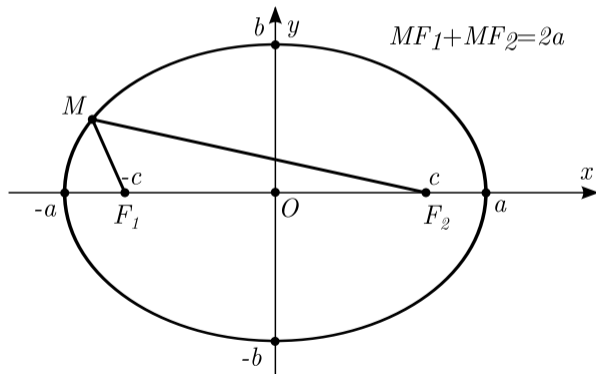

Виведення канонічного рівняння з класичного визначення

Фокуси: $F_1(-c; 0)$ і $F_2(c; 0)$.

Точка на еліпсі: $M(x; y)$.

Сума відстаней F_1M та F_2M дорівнює $2a$.

Виведення канонічного рівняння з класичного визначення

$$F_1M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2}; F_2M = \sqrt{(x-c)^2 + y^2};$$

$$F_1M + F_2M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2} + \sqrt{(x-c)^2 + y^2} = 2a.$$

Виведення канонічного рівняння з класичного визначення

$$F_1M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2}; F_2M = \sqrt{(x-c)^2 + y^2};$$

$$F_1M + F_2M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2} + \sqrt{(x-c)^2 + y^2} = 2a.$$

$$(x-c)^2 + y^2 = 4a^2 - 4a\sqrt{(x+c)^2 + y^2} + (x+c)^2 + y^2.$$

Виведення канонічного рівняння з класичного визначення

$$F_1M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2}; F_2M = \sqrt{(x-c)^2 + y^2};$$

$$F_1M + F_2M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2} + \sqrt{(x-c)^2 + y^2} = 2a.$$

$$(x-c)^2 + y^2 = 4a^2 - 4a\sqrt{(x+c)^2 + y^2} + (x+c)^2 + y^2.$$

Після зведення подібних і скорочення на 4:

$$a\sqrt{(x+c)^2 + y^2} = a^2 + cx.$$

Виведення канонічного рівняння з класичного визначення

$$F_1 M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2}; F_2 M = \sqrt{(x-c)^2 + y^2};$$

$$F_1 M + F_2 M = \sqrt{(x+c)^2 + y^2} + \sqrt{(x-c)^2 + y^2} = 2a.$$

$$(x-c)^2 + y^2 = 4a^2 - 4a\sqrt{(x+c)^2 + y^2} + (x+c)^2 + y^2.$$

Після зведення подібних і скорочення на 4:

$$a\sqrt{(x+c)^2 + y^2} = a^2 + cx.$$

$$(a^2 - c^2) x^2 + a^2 y^2 = a^2 (a^2 - c^2).$$

Виведення канонічного рівняння з класичного визначення

Оскільки $a > c$, позначимо

$$a^2 - c^2 = b^2$$

і поділимо обидві частини рівняння на a^2b^2 :

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Фокальні радіуси

Відстані F_1M та F_2M називаються *фокальними радіусами* точки M і позначаються r_1 та r_2 . Підставивши y з канонічного рівняння еліпса до виразів для F_1M та F_2M , дістанемо:

$$r_1 = a - \frac{c}{a}x; r_2 = a + \frac{c}{a}x.$$

Еліпс – центральна крива

Зауважимо, що з канонічного рівняння еліпса випливає, що значення координат точок, що лежать на еліпсі, є обмеженими (оскільки для x та y , що задовольняють цьому рівнянню, мають виконуватися нерівності $-a \leq x \leq a$ та $-b \leq y \leq b$). З того, що до канонічного рівняння входять координати точки еліпса лише у парних степенях, дістаємо, що коли точка $M(x; y)$ належить еліпсу, то і точки $M_1(-x; y)$, $M_2(x; -y)$ і $M_3(-x; -y)$ також належать еліпсу. Отже, еліпс має вертикальну та горизонтальну осі симетрії, а також центр симетрії.

Еліпс – центральна крива

Зауважимо, що з канонічного рівняння еліпса випливає, що значення координат точок, що лежать на еліпсі, є обмеженими (оскільки для x та y , що задовольняють цьому рівнянню, мають виконуватися нерівності $-a \leq x \leq a$ та $-b \leq y \leq b$). З того, що до канонічного рівняння входять координати точки еліпса лише у парних степенях, дістаємо, що коли точка $M(x; y)$ належить еліпсу, то і точки $M_1(-x; y)$, $M_2(x; -y)$ і $M_3(-x; -y)$ також належать еліпсу. Отже, еліпс має вертикальну та горизонтальну осі симетрії, а також центр симетрії.

Крива, що має центр симетрії, називається *центральною*.

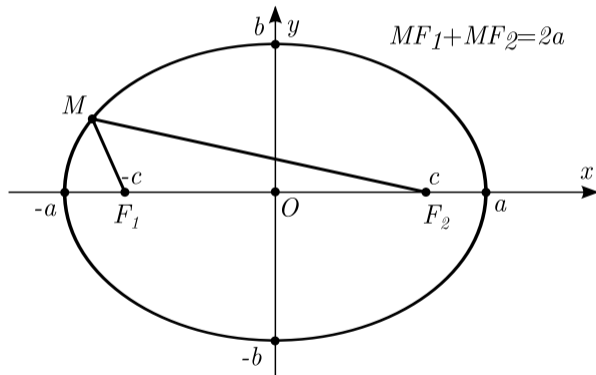

Вершини еліпса

Точки перетину еліпса з осями координат можна визначити з канонічного рівняння, підставивши до нього послідовно $x = 0$ та $y = 0$. Цими точками є точки з координатами $(-a; 0)$, $(a; 0)$, $(0; -b)$ та $(0; b)$. Ці точки називаються вершинами еліпса.

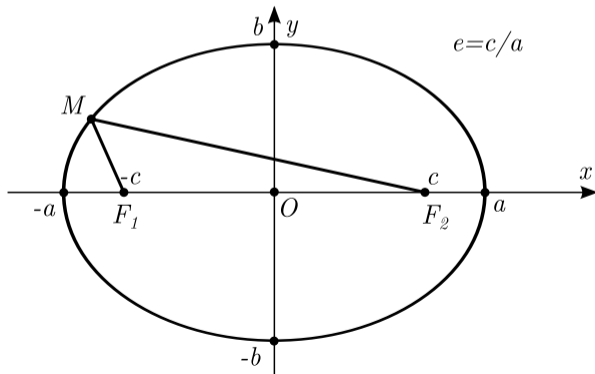
Напіввісі еліпса

Величини $2a$ і $2b$ називаються *осями еліпса*, а a і b — *напівосями*.

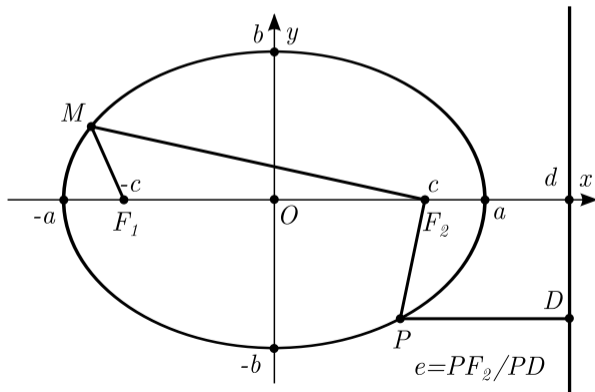
Ексцентриситет еліпса

$$e = \frac{c}{a} = \frac{\sqrt{a^2 - b^2}}{a}.$$
$$0 \leq e < 1.$$

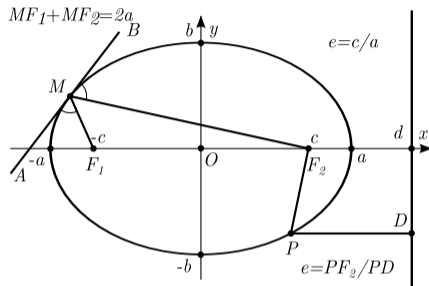

Директриси еліпса

Прямі $x = \pm \frac{a}{e}$ називаються *директрисами* (напрямними) еліпса (пряма dD).
Особливістю директриси є те, що відношення фокального радіуса будь-якої точки еліпса до відповідної відстані до директриси є величиною сталою, що дорівнює ексцентриситету.

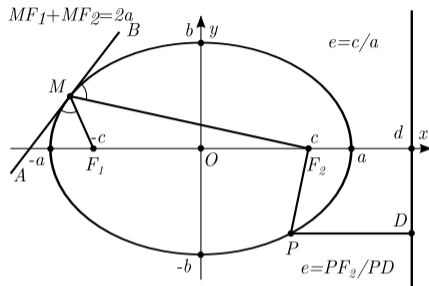

Оптичні властивості еліпса

$$\angle AMF_1 = \angle BMF_2$$

Оптичні властивості еліпса

$$\angle AMF_1 = \angle BMF_2$$

Отже, промінь світла або будь-яка інша хвиля, запущена з одного фокуса еліпса на його дзеркальну поверхню, потрапить до іншого фокуса. Цю властивість можна використати для побудови еліптичних дзеркал, що концентрують сонячну енергію, яка на них потрапляє, у певній, потрібній будівельнику, точці, або для звукової ізоляції певних частин приміщення або будівлі від відбитого від стін шуму.